

CALEA CEA VECHE
NORII CEI ALBI

Thich Nhat Hanh s-a născut la 11 octombrie 1926, în Vietnam. La vârsta de 16 ani a intrat la mănăstire, iar la 23 de ani a devenit călugăr buddhist zen. A studiat la Universitatea din Saigon, unde, mai târziu, a și predat. În anii 1960 a urmat cursuri de religii comparate la Universitatea Princeton și Columbia (SUA), unde a devenit lector. A fondat în Vietnam Școala Tinerilor pentru Serviciu Social, care s-a implicat în ajutorarea victimelor războiului, și a militat pentru pace în timpul conflictului, fiind de aceea silit să se exileze vreme de aproape 40 de ani. În 1982 a înființat în Franța comunitatea monastică Village des Pruniers, unul dintre cele mai mari centre de practică buddhistă din Occident. A fost maestru zen, învățător spiritual, poet și activist pentru pace.

A publicat peste 100 de volume – eseuri și învățături. Printre cele mai cunoscute se numără: *The Miracle of Mindfulness* (1975), *Being Peace* (1987), *Peace Is Every Step* (1992), *Living Buddha, Living Christ* (1995), *The Heart of the Buddha's Teaching* (1998), *No Death, No Fear* (2002), *You Are Here* (2009). A fost nominalizat la Premiul Nobel pentru Pace în 1967 de Martin Luther King Jr., care l-a numit „apostol al păcii”. A primit numeroase recunoașteri internaționale pentru contribuțiile sale culturale și spirituale.

A murit la 22 ianuarie 2022, în Vietnam.

Octavian Segărceanu (Sega) s-a născut în 1971. După absolvirea Facultății de Matematică, s-a angajat *copywriter* în publicitate, apoi s-a reorientat spre regia de reclame. În 2008, a pornit spre India să-și afle propriul adevăr. Vreme de un an, pașii l-au purtat de la *ashramul* lui Osho din Pune până în locul nașterii lui Buddha, în Nepal. În urma acestor experiențe, a publicat la Humanitas volumele: *Namaste. Un roman de aventuri spirituale în India* (2012), *Namaste. Un roman de aventuri spirituale în Nepal* (2013) și a tradus *Îndrăgostit de lume* (2022) de Yongey Mingyur Rinpoche și Helen Tworikov. De zece ani, împreună cu profesorul și arheologul Basanta Bidari, călăuzește cititori în India și Nepal, pe urmele lui Buddha.

THICH NHAT HANH

CALEA CEA VECE
NORII CEI ALBI

POVESTEA VIETȚII LUI

BUDDHA

Traducere din engleză
de Sega

HUMANITAS

Redactor: Iuliana Glăvan
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corectori: Cristina Jelescu, Cristian Negoită
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Bookart Printing

Thích Nhất Hạnh
Old Path White Clouds
Copyright © 1991 Plum Village Community of Engaged Buddhism.
Copyright for the Drawings © 1991 by Ngyuen Thi Hop.
All rights reserved.

Nici o parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă prin nici un mijloc, electronic sau mecanic, și nici stocată sau introdusă într-un sistem de căutare a informației, fără permisiunea scrisă a Plum Village Community of Engaged Buddhism, Inc., cunoscută anterior sub numele de Unified Buddhist Church, Inc.

© HUMANITAS, 2025, pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Thich Nhat Hanh

Calea cea veche, norii cei albi: povestea vieții lui Buddha / Thich Nhat Hanh;

trad. din engleză de Segă. – București: Humanitas, 2025

ISBN 978-973-50-8901-6

I. Segă (trad.)

294.3

929

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723 684 194

Cuprins

CARTEA ÎNTÂI

I. Mergând de dragul mersului	11
II. Îngrijirea bivolilor de apă	21
III. Un braț de iarbă <i>kusa</i>	28
IV. Lebăda rănită	35
V. O strachină cu lapte	43
VI. La umbra unui măr sălbatic	49
VII. Răsplata, un elefant alb	56
VIII. Șiragul de nestemate	63
IX. Calea compasiunii	69
X. Pruncul nenăscut	74
XI. Un flaut la lumina lunii	79
XII. Kanthaka	84
XIII. Începutul nevoinței	92
XIV. Trecând Ganga	100
XV. Pustnicul din pădure	105
XVI. Dormea oare Yasodhara?	115
XVII. Frunza de <i>pippala</i>	119
XVIII. A răsărit luceafărul de ziuă	124
XIX. Mandarine cu luare-aminte	130
XX. Cerbul	137
XXI. Iazul cu lotuși	144
XXII. Punând roata Dharmei în mișcare	149
XXIII. Dulceața Dharmei	155
XXIV. Adăpostirile	161
XXV. Pe culmile înalte ale muzicii	166

XXVI. Și apa se înalță	170
XXVII. Toate <i>dharmele</i> ard	178
XXVIII. Pădurea de Palmieri	184
XXIX. Ivirea tuturor lucrurilor, unele prin altele	189

CARTEA A DOUA

XXX. Pădurea de Bambus	197
XXXI. Mă voi întoarce după vremea ploilor	208
XXXII. Degetul nu este luna	216
XXXIII. Frumusețea care nu pierie	221
XXXIV. Întoarcerea acasă	226
XXXV. O rază din soarele ce tocmai se ridică	235
XXXVI. Legământul florilor de lotus	241
XXXVII. O nouă credință	247
XXXVIII. O, fericire!	255
XXXIX. Așteptând zorii zilei	263
XL. Pădurea acoperită cu aur	268
XLI. N-ați văzut-o pe măicuța mea?	273
XLII. Dragostea este înțelegere	278
XLIII. Lacrimile tuturor sunt sărate	285
XLIV. Stihiile se vor aduna din nou	292
XLV. Deschiderea ușii	300
XLVI. Un pumn de frunze de <i>simsapa</i>	305
XLVII. Potrivit cu Dharma	313
XLVIII. Acoperind mocirla cu paie	320
XLIX. Învățăturile pământului	323
L. O mână de tărâțe	333
LI. Comoara minunatei înțelegeri	339
LII. Ogoarele vredniciei	349
LIII. Sălășluind în clipa de față	359
LIV. Rămâneți cu luare-aminte	369
LV. Pe când se arăta luceafărul de ziuă	375

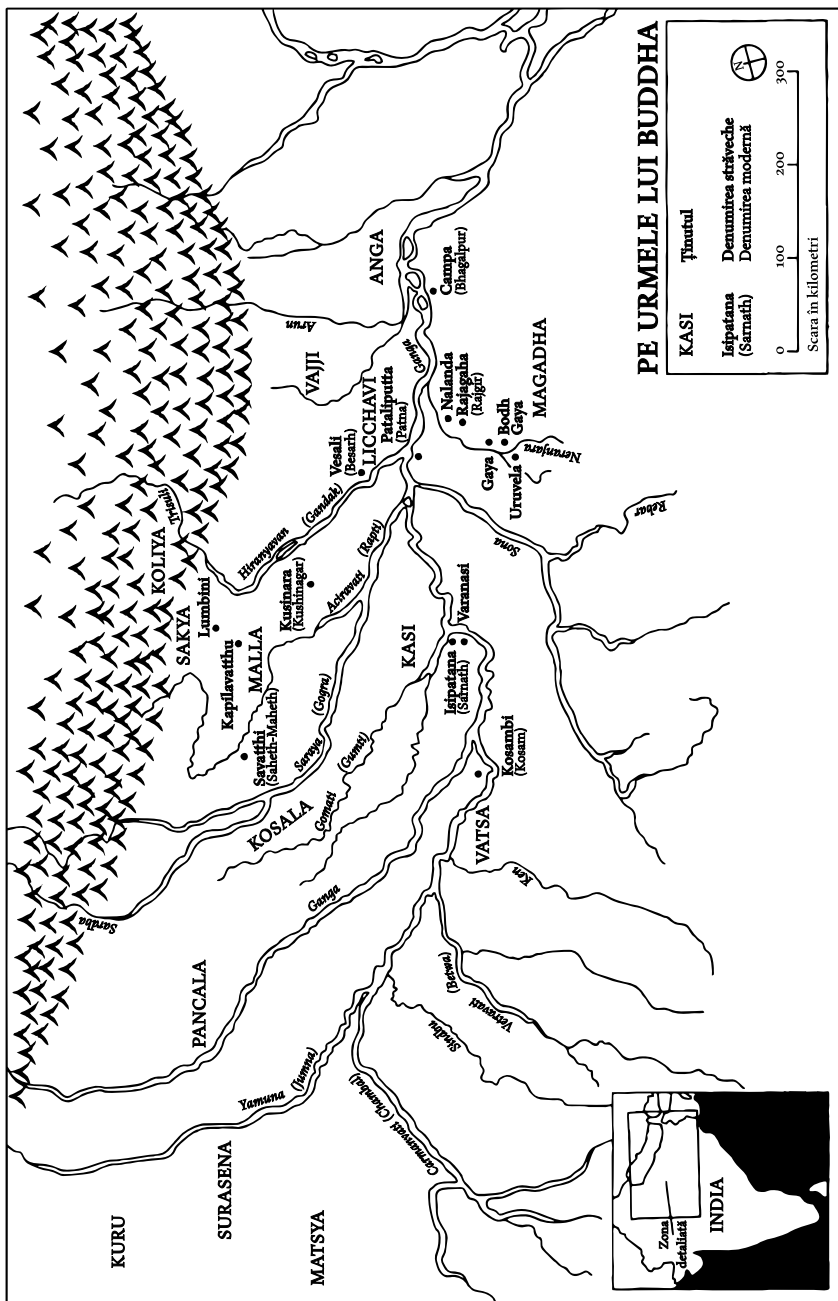
CARTEA A TREIA

LVI. Așezarea deplină a cugetului pe răsufare	385
LVII. Luntrea nu e țărnul	393
LVIII. O mână de țărână neprețuită	400
LVIX. Năvodul socotințelor deșarte	406

LX. Jelania doamnei Visakha	410
LXI. Răgetul leului	417
LXII. Răgetul lui Sariputta	423
LXIII. Până la marea cea mare	431
LXIV. Roata nașterii și a morții	437
LXV. Nici plin, nici gol	444
LXVI. Cei patru munți	454
LXVII. Un poet al mării	460
LXVIII. Cele trei porți minunate	465
LXIX. Unde se va duce Buddha?	472
LXX. Prepeșița și uliul	478
LXXI. Strunele bine întinse	490
LXXII. Împotrivirea tăcută	497
LXXIII. Orezul ascuns	505
LXXIV. Strigătul Reginei Elefant	511
LXXV. Lacrimi de fericire	520
LXXVI. Rodele strădaniei	529
LXXVII. Stelele din ochii tăi	543
LXXVIII. Două mii de veșminte de șofran	550
LXXIX. Ciupercile de pe lemnul de santal	559
LXXX. Fiți sârguincioși!	568
LXXXI. Calea cea veche, norii cei albi	573

ANEXE

Abrevieri folosite pentru sutre	585
Nota autorului	586
Rezumatele și sursele capitolelor	587
Nume și locuri în limba pali, cu echivalențele lor în limba sanscrită	608
Tâlcuiri	611

KURU

SURASENA

MATSYA

PANCALA

KOSALA

MALLA

SAKYA

KOLIYA

KASI

VATSA

MAGADHA

ANGA

VAJJI

LICCHAVI

Caupa (Bhagalpur)

Nalanda (Rajgir)

Kajjaha (Rajgir)

Bodhi

Gaya

Uruvela

Neranjara

Kapilavasthu

Savatthi (Sanchi-Mahesh)

Kushinara (Kushinagar)

Avravana (Rajpi)

Varanasi

Isipatana (Sarnath)

Kosambi (Kosam)

Yamuna (Jumna)

Ganga

Sarayu (Rupnar)

Yamuna (Jumna)

Sarayu (Rupnar)

Ganga

Sarayu (Rupnar)

Ganga

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

Godavari

CARTEA ÎNTÂI

Mergând de dragul mersului

La umbra unui bambus verde, ședea cu picioarele încrucișate și cu mintea ațintită asupra răsufării un tânăr *bhikkhu* pe nume Svasti. Medita de mai bine de un ceas în Mănăstirea din Pădurea de Bambus, printre sute de alți călugări, care se străduiau la umbra copacilor sau în colibele lor cu acoperișuri din paie.

Marele Învățător Gautama, căruia i se spunea cu dragoste *Buddha*, trăia în mănăstirea aceea împreună cu aproape patru sute de ucenici. Deși plin de viețuitori, locul era foarte liniștit. Mai bine de treizeci de pogoane de pădure înconjurau mănăstirea, și cei mai aleși vlăstari de bambus din toată Magadha fuseseră sădiți acolo. Aflată la nici un ceas de mers pe jos din cetatea Rajagaha, spre miazănoapte, Mănăstirea din Pădurea de Bambus fusese dăruită lui Buddha și obștii sale de regele Bimbisara, cu șapte ani în urmă.

Svasti se frecă la ochi și zâmbi. Picioarele încă îl dureau, în timp ce și le întindea încet. A avea douăzeci și unu de ani, și în urmă cu trei zile fusese primit călugăr de Venerabilul Sariputta, unul dintre ucenicii mai vechi ai lui Buddha. Părul său bogat și castaniu fusese ras în vremea ceremoniei.

*

Svasti se bucura din toată inima că făcea parte din obștea lui Buddha. Mulți dintre călugări erau de viță nobilă, precum Venerabilul Nanda (fratele lui Buddha), Devadatta, Anuruddha sau Ananda și, cu toate că nu-i cunoscuse încă, Svasti îi prețuia de la

distanță. Chiar dacă umblau în straie ponosite, purtarea lor era aleasă, neasemuită. „Va trece mult până voi cuteza eu să mă apropiu de oameni așa de nobili din naștere...“, cugeta Svasti. Și totuși față de Buddha, el însuși fiu de rege, Svasti nu simțise niciodată vreo depărtare.

Svasti venea din casta celor de neatins, casta cea mai de jos și cea mai săracă, după rânduilele acelor vremuri. Îngrijise bivoli de apă mai bine de zece ani, însă de două săptămâni viețuia și se nevoia alături de călugări veniți din toate castele. Toți erau buni cu el și îl întâmpinau mereu cu zâmbet cald și plecaciune adâncă, dar Svasti încă nu se simțea în largul lui. Se gândea că ar putea să treacă și ani de zile până când va ajunge să se simtă pe deplin așezat în obște.

Dintr-odată, un zâmbet larg venit din străfundul ființei sale îi lumină chipul. Se gândea la Rahula, fiul lui Buddha în vârstă de optsprezece ani. Rahula intrase în obște ca novice pe când avea zece ani, și, după numai două săptămâni de când se cunoscuseră, el și Svasti ajunseseră nedespărțiți ca frații. Rahula fusese cel care îl învățase pe Svasti cum să-și urmeze răsufierea în ceasurile meditației. Rahula pricepea bine învățătura lui Buddha, chiar dacă nu era încă un *bhikkhu* – mai avea de așteptat până la douăzeci de ani pentru asta.

*

Svasti își amintea ziua aceea din urmă cu două săptămâni, când Buddha venise la Uruvela, satul său din apropiere de Gaya, ca să-l îndemne să vină călugăr în obștea sa. Când Buddha a ajuns la el acasă, Svasti și frate-său, Rupak, erau plecați cu bivoli la adăpat. Surorile lui Svasti, Bala, de șaisprezece ani, și Bhima, de doisprezece ani, se aflau acolo, iar Bala a fost cea care l-a recunoscut de-ndată pe Buddha. Ea a dat să fugă după Svasti, dar Buddha a oprit-o și i-a spus să nu se ostenească. I-a spus că el și călugării care îl însoțeau, printre aceștia numărându-se și Rahula, vor merge până la râu să-l caute pe fratele ei. Trecuse de amiază când călugării i-au aflat pe Svasti și pe Rupak, îngrijind cu sânge cei nouă bivoli ai lor, în apa râului Neranjara. Cum l-au zărit pe Buddha, băieții s-au grăbit să ajungă la mal, unde s-au închinat

până la pământ, cu palmele împreunate în dreptul inimii, ca un boboc de lotus.

— Ce mari ați crescut! s-a minunat Buddha, zâmbindu-le celor doi frați cu căldură.

Svasti amuțise. Se simțea mișcat până la lacrimi văzând iarăși chipul blând al lui Buddha, zâmbetul său cald și plin de bunătate, ochii săi vii și pătrunzători. Buddha purta un veșmânt de culoarea șofranului, făcut din petice cusute unul lângă altul, aidoma unui lan de orez. Umbla tot desculț, ca în urmă cu zece ani, când Svasti îl întâlnește pentru întâia oară, nu departe de locul acela. Petrecuseră ceasuri întregi șezând unul lângă altul, pe malul Neranjarei sau la umbra arborelui *bodhi*, la nici un sfert de ceas de mers pe jos de la râu.

Svasti a privit pe furie la cei douăzeci de călugări din spatele lui Buddha și a văzut că și ei umblau desculți, purtând veșminte peticite de aceeași culoare. Când s-a uitat mai cu luare-aminte, Svasti a văzut că veșmântul lui Buddha era cu o palmă mai lung decât al celorlalți. Lângă Buddha se afla un călugăr începător de-o seamă cu Svasti, care îl privea pe băiat drept în ochi și îi zâmbea. Buddha și-a pus cu blândețe mâinile pe creștetul celor doi frați și le-a spus că trecuse să-i vadă, pe calea sa înapoi către Rajagaha. Le-a mai spus că o să aștepte bucuros până vor isprăvi cu scăldatul bivoliilor, ca apoi să se întoarcă cu toții la coliba lui Svasti.

Pe drum, Buddha le-a înfățișat celor doi frați pe fiul său, Rahula, tânărul începător care îi zâmbise atât de frumos lui Svasti. Deși erau de aceeași statură, Rahula avea cu trei ani mai puțin decât Svasti. Rahula era un *samanera*, un începător, însă purta veșminte asemănătoare cu ale celorlalți călugări mai în vârstă. După ce au mers o vreme alături, Rahula i-a întins lui Rupak blidul său pentru pomană, petrecându-și apoi brațele, cu dragoste frățească, peste umerii noilor săi prieteni. Tatăl său îi vorbise adesea despre Svasti și despre familia lui, încât simțea că-i știa dinainte. Cei doi frați se bucurau de grija lui Rahula.

De îndată ce au ajuns la Svasti acasă, Buddha l-a îndemnat fără zăbavă să se alăture obștii de călugări și să cerceteze Dharma cu el. Cu zece ani în urmă, când îl întâlnește întâia oară, Svasti își

arătase dorința de a-i fi ucenic, iar Buddha se învoise să-l primească. Iar acum, când Svasti împlinise douăzeci și unu de ani, Buddha se întorsese. Și nu își uitase făgăduiala.

După ce Rupak a plecat să ducă bivoliile înapoi la domnul Rambhul, stăpânul lor, Buddha s-a așezat pe un scăunel, în fața colibeii lui Svasti, în vreme ce călugării care îl însoțeau au rămas în spatele lui, în picioare. De bună seamă, coliba, cu pereți din chirpici și acoperiș din paie, nu era încăpătoare pentru toți. Bala i-a spus atunci lui Svasti:

— Frățioare, mergi cu Buddha, rogu-te. Rupak e mai puternic decât erai tu când ai început să îngrijești bivoli, iar eu mă pricep destul de bine la treburile casei. Ne-ai purtat zece ani de grijă, iar acum a sosit vremea să ne descurcăm și singuri.

De lângă butoiul cu apă de ploaie unde ședea, Bhima a privit în sus, la sora ei mai mare, fără să scoată o vorbă. Svasti s-a uitat la Bhima. Sora lui crescuse și se făcuse o fată vrednică și frumoasă. Când Svasti l-a întâlnit pe Buddha întâia oară, Bala avea doar șase ani, Rupak trei, iar Bhima era încă un prunc. Bala gătea pentru toată familia, în vreme ce Rupak se juca în nisip.

După șase luni de când se săvârșise tatăl lor, mama copiilor s-a prăpădit și ea, la nașterea Bhomei. Astfel, la numai unsprezece ani, Svasti a ajuns capul familiei. Și-a găsit de lucru ca îngrijitor de bivoli și, pentru că muncea bine, a ajuns să câștige cât să-și poată ține familia. Izbutea chiar să aducă acasă lapte de bivoliță pentru micuța Bhima.

Văzând că Svasti încerca să-i priceapă simțămintele, Bhima a zâmbit. Și, după ce a șovăit o clipă, i-a șoptit:

— Frățioare, mergi cu Buddha...

Apoi și-a întors fața, ca să-și ascundă lacrimile. Bhima îl auzise de nenumărate ori pe Svasti zicând că vrea să meargă să învețe cu Buddha și dorea cu adevărat ca fratele ei să plece, dar acum, când sosise clipa, nu izbutea să-și ascundă amărăciunea.

Chiar atunci s-a întors și Rupak din sat. O auzise pe Bhima și înțelesese că sosise ceasul. Așa că s-a uitat la Svasti și i-a spus:

— Da, frățioare, mergi cu Buddha, rogu-te.

Buddha s-a așezat pe un scăunel, în fața colibei lui Svasti.

Apoi au tăcut cu toții. După un răstimp, Rupak a privit către Buddha și a grăit:

— Cinstite călugăr, nădăjduiesc că o să-i îngăduiți fratelui meu să învețe sub oblăduirea Luminăției Voastre. Eu sunt destul de mare să am grijă de familie.

Apoi s-a întors către Svasti și, abia ținându-și lacrimile, i-a spus:

— Dar, frățioare, cere-i, rogu-te, lui Buddha să-ți îngăduie să mai treci din când în când pe la noi, să ne vezi.

Buddha s-a ridicat și a mângâiat-o pe Bhima cu blândețe pe creștet.

— Copii, să mâncați acum. Mâine-dimineață mă voi întoarce pentru Svasti și împreună vom pleca la Rajagaha. Eu și frații mei vom petrece noaptea sub arborele *bodhi*.

Când a ajuns în dreptul porții, Buddha s-a întors către Svasti și i-a zis:

— Nu lua nimic cu tine mâine-dimineață. Straiele de pe tine sunt de ajuns.

În noaptea aceea, cei patru frați au rămas treji până târziu. Asemenea unui părinte înainte de plecare, Svasti le-a dat copiilor povețele cele din urmă, despre cum să aibă grijă unul de altul și de gospodărie. Apoi i-a îmbrățișat lung, pe fiecare în parte. Neputându-se stăpâni, Bhima a început să plângă în timp ce fratele ei cel mare o strângea în brațe. Și-a ridicat însă privirea după câteva clipe, a tras aer în piept și i-a zâmbit. Nu voia să-l mârșească pe Svasti. Opațul arunca o lumină palidă, însă de ajuns pentru Svasti să o vadă zâmbind, mulțumindu-i în sinea sa pentru aceasta.

Sujata, buna prietenă a lui Svasti, a venit în zori să-și ia rămas-bun. Ea îl întâlnise pe Buddha cu o seară în urmă, pe când se ducea la râu, și Buddha îi spusese că Svasti avea să se alătore obștii sale de călugări. Sujata era fata căpeteniei satului, cu doi ani mai mare decât Svasti. Și ea îl cunoscuse pe Gautama înainte să fie Buddha.

Sujata i-a dăruit lui Svasti o ulcică cu ierburi de leac, pe care să o ia cu el, dar n-au avut răgaz să-și spună prea multe până la sosirea lui Buddha și a călugărilor săi.

Ai lui Svasti se treziseră și ei în zori ca să-și petreacă fratele cel mare, iar Rahula le-a vorbit cu blândețe, fiecăruia în parte, îndemnându-i să fie puternici și să aibă grijă unul de celălalt. Și le-a făgăduit că, ori de câte ori avea să fie prin preajmă, va trece

prin Uruvela să-i vadă. Apoi au pornit cu toții spre râu, unde copiii și Sujata și-au împreunat palmele ca să-și ia rămas-bun de la Buddha, de la călugări, de la Rahula și de la Svasti. Svasti era copleșit de teamă, dar și de bucurie. Inima i se zbatea în piept, căci ieșea pentru întâia oară din Uruvela.

Buddha îi spusese că vor ajunge la Rajagaha în zece zile. De obicei, lumea călătorea mai iute, însă Buddha și călugării săi mergeau agale, căci așa le era rânduiala. Și iată că, pe măsură ce pașii săi încetineau, inima lui Svasti se liniștea și ea. Se cufundase cu totul în Buddha, în Dharma, în *sangha* și simțea că aceasta era calea lui. S-a întors să mai privească o dată către singurele locuri și chipuri pe care le cunoștea, văzând cum Sujata și frații săi se făcuseră mici, abia mai deslușindu-se în umbra deasă de la marginea pădurii.

Lui Svasti i se părea că Buddha merge doar de dragul mersului, fără vreo țintă anume. La fel și în privința celorlalți călugări. Nimeni nu părea că se grăbește să ajungă undeva. Cu toții păseau domol, cumpănit, de parcă ar fi ieșit la o plimbare tihnită împreună. Nici unul nu dădea semne de oboseală, deși calea pe care o străbăteau zi de zi era lungă.

Diminețile poposeau în satul cel mai apropiat, ca să ceară de pomană. Străbăteau ulițele înșirați, cu Buddha în frunte și cu Svasti la urmă, după Rahula. Pășeau cumpănit, tăcuți, cu luare-aminte la fiecare pas, la fiecare răsufflare. Din când în când se opreau, iar sătenii le puneau de mâncare în blide. Unii dintre săteni îngenuncheau pe marginea drumului, ca să-i cinstească. În timp ce primeau hrană, călugării îi binecuvântau în tăcere pe oamenii aceia.

După ce isprăveau, rămăseseră satul fără grabă și căutau un loc sub ramurile copacilor sau pe vreo pajiște, unde să poată mânca în liniște. Acolo se așezau roată și împărțeau merindele cu dreaptă măsură, având grijă să umple și blidele celor care nu primiseră nimic. Între timp, Rahula umplea un ulcior cu apă de izvor și-l aducea, cu cinstire adâncă, lui Buddha. După ce Buddha își unea palmele într-un căuș ce semăna cu o floare de lotus, Rahula turna

apă ca să i le clătească. Făcea apoi același lucru pentru toți ceilalți frați, ajungând în cele din urmă la Svasti. Și, cum Svasti încă nu avea un blid al lui, Rahula puna jumătate din partea sa pe o frunză curată de bananier, pe care i-o dădea noului său prieten. Înainte de masă, își uneau palmele și cântau cu toții într-un glas. Apoi mâncau în tăcere, cu luare-aminte la fiecare îmbucătură.

După masă, unii dintre ei săvârșeau meditația în mers, alții șezând, iar ceilalți așteptau la umbră. Când ceasul cel mai fierbinte al zilei trecea, porneau din nou la drum și mergeau așa până se întuneca. Cele mai bune locuri de înnoptat erau pădurile neumblate, iar ei nu se opreau până nu găseau locul potrivit. Fiecare *bhikkhu* avea câte o pernă, și mulți dintre ei stăruiau jumătate din noapte cu picioarele încrucișate în așezarea lotusului, apoi își așterneau veșmintele pe pământ ori pe iarbă și se culcau pe acestea. Fiecare *bhikkhu* avea la el două veșminte, unul pe care îl purta și încă unul, cu care se apăra de vânt și de frig. Svasti ședea și medita la fel ca toți ceilalți, învățând cum să doarmă pe pământul gol și cum să folosească rădăcinile copacilor drept perne.

Când se trezea dimineața, Svasti îi găsea pe Buddha și pe mulți alți călugări șezând deja liniștiți în meditație, răspândind pace și o măreție adâncă. Apoi, de îndată ce soarele sălta deasupra zării, își împătureau veșmintele de schimb, își luau blidele și porneau iarăși la drum.

Mergeau ziua și se odihneau noaptea, și astfel au trecut zece zile până când au ajuns la Rajagaha, capitala regatului Magadha. Era întâia oară când Svasti vedea o cetate. Carele trase de cai goneau pe ulițele mărginite de locuințe lipite unele de altele, iar strigătele și râsetele răsunau de pretutindeni. Călugării își vedeau însă de drum în tăcere, pășind agale ca pe malul râurilor sau printre orezăriile de la țară. Câțiva din cetate s-au oprit să-i privească, iar unii, recunoscându-l pe Buddha, s-au închinat ca să-l cinstească. Și călugării au mers așa până când au ajuns la Mănăstirea din Pădurea de Bambus, care se afla dincolo de porțile cetății.

Vestea întoarcerii lui Buddha s-a răspândit iute, și cei aproape patru sute de călugări care viețuiau în lăcașul acela s-au strâns degrabă să-l întâmpine. Buddha nu a zis multe, doar i-a întrebat dacă sunt bine și dacă urmează învățătura cum se cuvine. Apoi i l-a încredințat pe Svasti lui Sariputta, care era și îndrumătorul lui Rahula. De altfel, Sariputta era dascălul începătorilor la Mănăstirea din Pădurea de Bambus și veghea învățătura celor aproape cincizeci de tineri călugări, toți având mai puțin de trei ani petrecuți în *sangha* lui Buddha. Starețul mănăstirii era un călugăr pe nume Kondanna.

Rahula a fost cel numit să-l învețe pe Svasti rânduiala vieții la mănăstire – cum să meargă, cum să șadă, cum să se ridice în picioare, cum să-i salute pe ceilalți, cum să săvârșească meditația în mers și cea șezând și cum să-și urmeze răsufierea. Și tot Rahula a fost cel care i-a arătat lui Svasti cum să poarte veșmântul de călugăr, cum să ceară de pomană, cum să spună rugăciunile și cum să-și spele blidul. Vreme de trei zile neîntrerupt, Svasti nu s-a despărțit de Rahula, ca să și le poată însuși pe toate acestea cum se cuvine. Și Rahula l-a învățat pe Svasti din toată inima, dar Svasti știa că avea să se nevoiască mulți ani până să ajungă să facă totul cu ușurință și fără efort. După aceste povățuiri de început, Sariputta l-a poftit pe Svasti în coliba sa, ca să-i dea rânduielele pe care un *bhikkhu* se lega să le urmeze.

Un *bhikkhu* era acela care își lăsa familia pentru a se alătura lui Buddha ca învățător, pentru a merge pe Calea Dharmaei, calea care duce la trezire, și pentru a se adăposti în *sangha*, obștea care îl susține pe cel ce umblă pe această cale. Viața unui *bhikkhu* era cumpătată și smerită. A cere de pomană deprindea ucenicul cu smerenia și, totodată, îl puneă lângă cei din lume, pentru a-i ajuta și pe aceștia să vadă Calea Dragostei și a Înțelegerii, așa cum o înfățișase Buddha.

Cu zece ani în urmă, Svasti și prietenii lui îl ascultaseră pe Buddha vorbindu-le despre această cale sub arborele *bodhi*, așa că îi era ușor să priceapă tot ce-i spunea Sariputta. Deși avea trăsături mai aspre, ochii și zâmbetul lui răspândeau căldură și bunătate.

Sariputta i-a spus apoi lui Svasti că va urma o ceremonie de rostuire a rânduielilor, pentru primirea sa în obște, și l-a învățat cuvintele pe care tânărul avea să le rostească.

Ceremonia, la care au luat parte vreo douăzeci de călugări, a fost obläduită de însuși Sariputta. Buddha și Rahula au fost și ei de față, sporind bucuria lui Svasti. Sariputta a rostit în gând o *gatha*, după care a tuns câteva șuvițe din părul tânărului ucenic. Apoi i-a dat briciul lui Rahula, care a dus la bun sfârșit tunderea prietenului său. În cele din urmă, Sariputta i-a dăruit lui Svasti trei veșminte, un blid pentru pomană și o strecurătoare pentru apă. Fiind deja învățat de Rahula cum să poarte veșmântul, Svasti l-a îmbrăcat fără poticnire. Apoi s-a închinat înaintea lui Buddha și a celorlalți frați adunați acolo, arătându-le adâncă sa recunoștință.

Mai târziu în dimineața aceea, Svasti a ieșit la cerșit întâia oară ca un *bhikkhu*. Călugării de la Mănăstirea din Pădurea de Bambus au intrat în Rajagaha în grupuri mici, Svasti făcând parte din grupul călăuzit de Sariputta. După numai câțiva pași în afara mănăstirii, Svasti și-a adus aminte că cerșetoria nu era altceva decât un mijloc de a merge pe Cale. Apoi și-a întors cugetul la răsuflare, pășind mai departe liniștit și cu luare-aminte. Rahula mergea în urma lui. Deși era de-acum un *bhikkhu*, Svasti știa că nu avea nici pe departe priceperea lui Rahula. S-a hotărât atunci, din toată inima, să sporească în sinea lui smerenia și fapta cea bună.